

3837125 SHMS/M : MAJOR : สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข ; สค.ม. (สังคมศาสตร์-การแพทย์และสาธารณสุข)

KEY WORD : ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม / การผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

พัชรา วิชัยดิษฐ์ : ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของมารดา (SOCIOCULTURAL FACTORS RELATING MOTHERS' DECISION IN CHOOSING CESAREAN SECTION) อาจารย์ที่ปรึกษา : ร.ศ. พิมพ์วัลย์ บุญมงคล, Ph.D., ผ.ศ. มัลลิกา มัติโก, สค.ม., สุชีลา ดันชัยนันท์, M.A. 130 หน้า ISBN 974-589-000-6

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของมารดาในจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ วิธีการเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นมารดาที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องโดยไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ไม่เกิน 6 เดือนนับจากช่วงเวลาที่ทำการศึกษา จำนวน 100 คน และมารดาที่คลอดเองจำนวน 100 คน ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและใช้เทคนิค Snowball ในการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Theoretical การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบไค-สแควร์ และสถิติวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่ามารดาที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องมีระดับการศึกษาและรายได้ของครอบครัวสูงกว่ามารดาที่คลอดเอง โดยที่อาชีพ, ระดับการศึกษา, รายได้ของครอบครัว และลำดับที่ของการตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของมารดาทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการคลอด การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องและ การปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากบุคคลใกล้ชิด เหตุผลของมารดาที่มีมากที่สุดในการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องครั้งนี้ คือ กลัวการเจ็บปวดจากการคลอดเอง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ในการให้สุขศึกษาแก่หญิงมีครรภ์ควรมีการให้ข้อมูล คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีคลอดโดยเฉพาะการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ทั้งผลดีและผลเสียของการคลอดแต่ละวิธีเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้หญิงในการเลือกวิธีคลอด รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ทางการแพทย์นี้แก่บุคคลทั่วไปเพื่อให้เกิดการรับรู้ที่ถูกต้องแก่สังคมด้วย